

OBSAH

Seznam tabulek	8
Seznam obrázků	9
1 Interpretujeme ekonomické ukazatele	11
2 Základní techniky	21
3 Měření ekonomické výkonnosti	37
Nezahrnuté údaje	40
Produkt, výdaje, důchod	42
Ceny	47
Širší souvislosti	49
Spolehlivost	49
4 Růst: trendy a cykly	52
Nominální HDP	54
HDP na hlavu	56
Reálný HDP	58
HDP: tvorba	60
HDP: užití	61
Produktivita	62
Cyklické a předstihové ukazatele	65
5 Obyvatelstvo, zaměstnanost a nezaměstnanost	69
Obyvatelstvo	70
Pracovní síla	71

Zaměstnanost	74
Nezaměstnanost a volná pracovní místa	77
6 Fiskální ukazatele	81
Veřejné výdaje	83
Vládní příjmy	87
Rozpočtové saldo, schodek, přebytek	89
Národní dluh; vládní a veřejný dluh	93
7 Spotřebitelé	95
Osobní důchod, disponibilní důchod	96
Výdaje na spotřebu a osobní spotřebu, soukromá spotřeba	98
Osobní úspory a úspory domácností; míra úspor	102
Spotřebitelská důvěra	104
8 Investice a úspory	106
Fixní investice a tvorba hrubého fixního domácího kapitálu	108
Investiční záměry	111
Zásoby	112
Národní úspory, míra úspor	114
9 Průmysl a obchod	117
Podnikatelské klima: indexy a statistická šetření	119
Průmyslová výroba a výroba zpracovatelského průmyslu	121
Využití kapacit	124
Zakázky ve zpracovatelském průmyslu	126
Motorová vozidla	127
Stavební zakázky a produkce	129
Bytová výstavba zahajovaná a dokončovaná, prodeje	131
Velkoobchodní prodeje a obrat, zakázky a zásoby	133
Maloobchodní prodeje a obrat, zakázky a zásoby	134
10 Platební bilance	137
Účetní zvyklosti	137
Dovoz zboží a služeb	141
Vývoz zboží a služeb	146
Obchodní bilance	148
Bilance běžného účtu	151
Toky kapitálového účtu	154

Oficiální rezervy	155
Zahraniční dluh, čistá zahraniční aktiva	156
11 Měnové kurzy	158
Nominální měnové kurzy	160
Speciální práva čerpání (SDR)	164
EMU, ecu, ERM a euro	167
Efektivní měnové kurzy	169
Reálné měnové kurzy; konkurenceschopnost	171
Směnné relace	174
12 Peněžní a finanční trhy	176
Peněžní nabídka, peněžní zásoba, M0 ... M5, likvidita	177
Bankovní půjčky, úvěr, spotřební úvěr	183
Měnověpolitické sazby centrální banky	184
Úrokové sazby; krátkodobé sazby peněžního trhu	185
Výnosy obligací	188
Výnosové křivky, mezery a poměry	190
Reálné úrokové sazby a výnosy	192
Ceny a výnosy akcií	193
13 Ceny a mzdy	196
Cenové ukazatele	200
Cena zlata	202
Ceny ropy	204
Indexy cen komodit	209
Vývozní a dovozní ceny; jednotkové ceny	214
Ceny výrobců a velkoobchodní ceny	215
Průzkumy cenových očekávání	218
Mzdy, výdělky a náklady práce	219
Jednotkové náklady práce	223
Spotřebitelské a maloobchodní ceny	225
Deflátory spotřebitelských a soukromých výdajů	228
Deflátory HDP	229
Dodatek: Užitečné internetové stránky	232
Rejstřík	236

SEZNAM TABULEK

1.1 Světová produkce a obchod, 1998	13
1.2 Země Eurozóny, 1998	16
1.3 Bývalé sovětské republiky, 1997	17
2.1 Produkce ropy zeměmi OPEC a její ceny	22
2.2 HDP Spojených států	23
2.3 Spojení indexů řetězením	26
2.4 Kdy poklesla inflace?	30
2.5 Výběr srovnávacího období	30
2.6 Anualizované míry a čas zdvojnásobení	32
2.7 Analýza sezonních a náhodných vlivů	36
3.1 Vládní statistici předmětem statistického šetření	50
4.1 Nominální HDP, 1998	55
4.2 HDP na hlavu, 1998	57
4.3 Čtyři světové cykly	59
4.4 Dominantní sektory	61
4.5 Zdroje ekonomického růstu v průmyslově vyspělých ekonomikách	63
4.6 Růst produktivity	64
4.7 Vrcholy a sedla cyklů HDP	66
5.1 Obyvatelstvo	70
5.2 Pracovní síla	73
5.3 Celková zaměstnanost	76
5.4 Nezaměstnanost	78
6.1 Vládní výdaje	86
6.2 Saldo veřejných rozpočtů	92
7.1 Osobní důchod, výdaje a úspory ve Spojených státech	97
7.2 Spotřebitelské výdaje	101
8.1 Investice a úspory	107
8.2 Fixní investice	110
8.3 Míry úspor	116
9.1 Produkce podle sektorů, 1997	118
9.2 Struktura zpracovatelského průmyslu, 1996	123
9.3 Trhy motorových vozidel, 1998	129
10.1 Dovoz zboží a služeb	144
10.2 Vývoz zboží a služeb	146
10.3 Obchodní bilance a bilance běžného účtu	149
10.4 Zahraniční dluh, 1997	157
11.1 Měnové kurzy	164
11.2 Měny obsažené v SDR	165
11.3 Měnové kurzy SDR	166

11.4	Měnové kurzy ecu	167
11.5	Trvalé konverzní kurzy vůči měnám Eurozóny	169
11.6	Efektivní měnové kurzy	170
11.7	Reálné efektivní měnové kurzy	173
12.1	Peněžní nabídka	182
12.2	Porovnání úrokových sazeb	186
12.3	Výnosy referenčních obligací	190
12.4	Výnosy	192
12.5	Reálné výnosy	193
12.6	Ceny akcií	194
13.1	Porovnání různých měr inflace, 1998	199
13.2	Světový obchod s ropou	206
13.3	Dopady zdražení ropy o 10 USD	207
13.4	Ceny výrobců	218
13.5	Hodinové výdělky ve zpracovatelském průmyslu	222
13.6	Jednotkové náklady práce v podnikovém sektoru	224
13.7	Spotřebitelské ceny	227
13.8	Deflátoři spotřebitelských výdajů	229
13.9	Deflátoři HDP	230

SEZNAM OBRÁZKŮ

1.1	HDP průmyslových zemí	15
2.1	Indexní čísla: zdánlivá konvergence	27
3.1	HDP podle sektorů	42
3.2	Domácí výdaje	44
3.3	Obchod zbožím a službami	45
4.1	USA, trendy a cykly	53
4.2	Celkový HDP	56
4.3	HDP na hlavu	56
4.4	Růst HDP	60
5.1	Růst počtu pracovních sil	74
5.2	Růst zaměstnanosti	76
5.3	Nezaměstnanost	79
6.1	Výdaje veřejných rozpočtů	86
6.2	Saldo veřejných rozpočtů	92
6.3	Čistý veřejný dluh	94
7.1	Výdaje na spotřebu	100
7.2	Růst reálných výdajů na spotřebu	101
7.3	Čisté úspory domácností	103
8.1	Fixní investice	110

8.2	Růst reálných fixních investic	111
8.3	Hrubé národní úspory	116
9.1	Struktura výroby a zdroje růstu	119
9.2	Průmyslová výroba	123
10.1	Dovoz zboží a služeb	142
10.2	Růst dovozu zboží a služeb	145
10.3	Vývoz zboží a služeb	147
10.4	Růst vývozu zboží a služeb	147
10.5	Bilance běžného účtu	150
11.1	Změny měnových kurzů	166
11.2	Změny efektivních měnových kurzů	171
11.3	Změny reálných efektivních měnových kurzů	173
12.1	Krátkodobé úrokové sazby	186
12.2	Krátkodobé sazby	187
13.1	Inflace v průmyslových zemích	197
13.2	Komoditní index časopisu <i>The Economist</i>	212
13.3	Změny cen výrobců	217
13.4	Náhrady za práci v podnikovém sektoru	221
13.5	Změny spotřebitelských cen	226

Hrubý domácí produkt (HDP) a hrubý národní produkt (HNP), často nazývaný též hrubý národní důchod (HND), tak jak jsou dnes někdy používány, měří podobným způsobem celkovou ekonomickou aktivitu. HDP je v mezinárodním měřítku používán nejčastěji. V této knize je termín HDP používán tak, že znamená buď HDP, nebo HNP/HND, pokud není z kontextu patrné, že se jedná konkrétně o jeden z těchto ukazatelů. Přesnou definici jmenovaných termínů najdete na straně 37.